

CBRN-terrorisme

Wat kunt u doen?

Om de kans op terroristische activiteiten met CBRN-middelen te verkleinen, is de hulp en oplettendheid nodig van verschillende professionals, waaronder overheidsdiensten met handhavingstaken.

Als u in uw werkomgeving of organisatie voorvallen of omstandigheden opmerkt zoals hiervoor beschreven, kunt u hiervan melding maken via het algemene telefoonnummer van de politie: 0900-8844. In spoedgevallen kunt u uiteraard 112 bellen.

De politie beoordeelt uw melding en zal deze via haar eigen kanalen doorgeleiden naar de juiste instanties voor passende opvolging en afhandeling.

C = CHEMISCH

B = BIOLOGISCH

R = RADIOLOGISCH

N = NUCLEAIR

De NCTb werkt aan een veiliger samenleving

De Nationaal Coördinator Terrorismedbestrijding heeft als taak het risico van en de vrees voor terroristische aanslagen in Nederland zoveel mogelijk te verkleinen, alsmede het op voorhand beperken van schade als gevolg van een mogelijke aanslag.

De NCTb heeft de centrale regie rond terrorismedbestrijding en zorgt dat de samenwerking tussen alle betrokken partijen op een structureel hoog niveau komt en blijft.

Uitgave
Nationaal Coördinator Terrorismedbestrijding (NCTb), februari 2009
www.nctb.nl

Nationaal Coördinator
Terrorismedbestrijding

CBRN-terrorisme

Informatie voor professionals

CBRN-terrorisme

De mogelijkheid van een terroristische aanslag met chemische, biologische, radiologische of nucleaire middelen (CBRN) bestaat. Maar in de praktijk is een grootschalige CBRN-aanslag niet erg waarschijnlijk. Niet in de laatste plaats omdat het maken van een effectief CBRN-wapen technisch zeer complex is. Maar ook een weinig effectieve aanslag of een poging daartoe, kan zorgen voor grote maatschappelijke onrust. Ook als er geen dodelijke slachtoffers te betreuren zijn, bijvoorbeeld in geval van 'poederbrieven' of bij kleinschalige verspreiding van giftige stoffen. Mede daarom is het van belang signalen te kunnen herkennen die mogelijk wijzen op CBRN-terrorisme. Professionals die in hun werkzaamheden te maken hebben met CBRN-middelen kunnen hier een rol in spelen. Dit geldt voor verschillende sectoren zoals landbouw en milieu, volksgezondheid, industrie en transport en onderwijs en wetenschap.

Deze brochure is bedoeld om u behulpzaam te zijn bij het herkennen van signalen die kunnen duiden op CBRN-terrorisme.

Type middel	Mogelijk scenario	Casus
Chemisch	Het verspreiden van zenuwgas in een drukke openbare ruimte	De sarin-aanslag in de metro van Tokyo (1995)
Biologisch	Het versturen van poederbrieven met Anthrax (ook bekend als miltvuur)	De poederbrieven in de Verenigde Staten (2001)
Radiologisch	Het plaatsen van zware radiologische bronnen in een drukke openbare ruimte	Het begraven van radiologisch materiaal in een stadspark in Moskou (1997)
Nucleair	Het construeren van een rudimentair kernwapen	-

Wat is CBRN-terrorisme precies?

CBRN-terrorisme is terrorisme met chemische, biologische, radiologische of nucleaire middelen. Zulke stoffen kunnen doelbewust worden ingezet voor terroristische acties, op allerlei verschillende manieren. Zo werd in 1995 het zenuwgas sarin gebruikt bij een aanslag in de metro van Tokyo. Ook de bekende 'poederbrieven' - die na 11 september 2001 opdoken in de Verenigde Staten - of een zogenoemde 'vuile bom' die radioactief materiaal verspreidt, zijn vormen van CBRN-terrorisme.

Het gebruiken van chemische stoffen voor het maken van een explosief, is geen CBRN-terrorisme. In zo'n geval heeft namelijk enkel de explosie effect, en niet de stoffen zelf. Ze worden dan alleen gebruikt om de explosie te veroorzaken.

Veel mogelijkheden

Voor CBRN-aanslagen zijn vele scenario's denkbaar, met name voor chemische en biologische aanslagen. Want het aantal mogelijke grondstoffen en soorten aanslagen is groot. Daarnaast zijn de grondstoffen en kennis om een eenvoudig chemisch of biologisch wapen te maken, vaak eenvoudig te verkrijgen. Om de kans op terroristische activiteiten met CBRN-middelen te verkleinen, is daarom de hulp en oplettendheid nodig van verschillende professionals.

Waar kunt u op letten?

Voor veel scenario's van CBRN-terrorisme is enige voorbereiding nodig om de grondstoffen te verwerken tot een wapen. Deze voorbereiding is echter niet zonder risico; er zijn gevallen bekend waarbij voorbereidingen met CBRN-middelen niet leidden tot een aanslag, maar tot verwonding of zelfs de dood van de voorbereider. De voorbereidingsfase, hoe kort ook, is daarmee ook de periode waarin de voorbereider zichzelf ongewild kan verraden. Bij sommige scenario's is weinig voorbereiding nodig om menselijke of dierlijke slachtoffers te veroorzaken. Dan gaat het er om te herkennen of iemand feitelijk bezig is een dergelijke actie uit te voeren.

Hoe dan ook, in de uitvoering van uw werkzaamheden kunt u verschillende situaties of voorvallen opmerken die de moeite waard zijn om te melden, zoals:

In de sector landbouw en milieu:

- Onverklaarbaar optreden van dier- of plantziekten, waar opzet achter zou kunnen schuilen.
- Gedrag dat kan duiden op moedwillige vervuiling bij voedselproductie en voedseltransport.
- Gedrag dat kan duiden op moedwillige vervuiling bij diervoederproductie en diervoedertransport.
- Meldingen van illegaal gedumpte chemische stoffen.

In de sector volksgezondheid:

- Meldingen van uitzonderlijke vergiftigingen, blaatrekkende wonden of blaasjes.
- Personen met bijzondere ziekteverschijnselen zoals miltvuur of botulisme.
- Personen met stralingswonden - als gevolg van radioactieve besmetting - die daartoe geen duidelijke professionele aanleiding hebben.

In de sector industrie en transport:

- Het aantreffen van ongeoorloofde opslag of transport van stoffen waarvoor een vergunning nodig is.
- Meldingen van vermissingen en ontvreemdingen van radiologische bronnen.

In de sector onderwijs en wetenschap:

- Meldingen van studenten of stagiairs die buitengewone interesse tonen voor toxinen, zenuwgassen, ziekteverwekkers of andere risicostoffen.
- Vermissingen of ontvreemdingen van toxinen, zenuwgassen, ziekteverwekkers of andere risicostoffen, bijvoorbeeld uit een laboratorium.

In het algemeen:

- Het aantreffen van laboratoriumapparatuur geschikt voor chemische of biologische experimenten, op plaatsen waar dit in principe niet thuishoort.
- Bij chemicaliëngroothandels; het constateren van verdachte transacties.
- De aanschaf of het bezit van verstuivingsapparatuur zonder duidelijke reden.
- Onverklaarbare klachten over stankoverlast.